

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้เสนอวิธีดำเนินการโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน กลุ่มประธานกรรมการศึกษา และกลุ่มตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำนวน 428 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากร เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่กระจายอยู่ในท้องที่ทั้ง 6 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี จึงสุ่มจากโรงเรียน 428 โรงเรียน โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดประชากรของ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan (1970 : 608) ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 201 โรงเรียน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแยกกลุ่ม (Cluster Sampling Technique) โดยการเทียบสัดส่วน ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอและกิ่งอำเภอ 201 โรงเรียน (ดูภาคผนวก หน้า 160 - 168)

ในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 1 คน ประธานกรรมการศึกษา และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน 1 คน เป็นกลุ่ม

ตัวอย่างในการทอบแบบสอบถาม ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 804 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ สุ่มจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 201 โรงเรียน เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์อำเภอและกิ่งอำเภอละร้อยละ 15 ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 30 โรงเรียน (ดูภาคผนวกหน้า 160 - 168)

ในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ใช้ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 1 คน ประธานกรรมการศึกษา และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน 1 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ได้กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ 120 คน

การศึกษาเอกสารและการสังเกต ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและสังเกตในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ 30 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดแนวปฏิบัติ วิธีดำเนินการ เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนจากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย เพื่อนำไปสร้างเครื่องมือในแบบต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือ 4 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ รวมทั้งสิ้น 22 ข้อ คือ

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียนที่เกี่ยวข้อง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน 5 ข้อ
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน 5 ข้อ
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน 8 ข้อ

4) ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า 3 ข้อ

5) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน 1 ข้อ

1.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียน

1) ชุดที่ 1 การบริหารงานกิจการนักเรียนมีปัญหาคำนึงมากที่สุด เป็นแบบตรวจสอบรายการ 22 ข้อ

2) ชุดที่ 2 การบริหารงานกิจการนักเรียนมีปัญหายู้อยู่ในระดับใด เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 22 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อช่วยเสริมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดเพิ่มเติมในปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

2.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียนจากมากไปน้อย ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา

3. การศึกษาเอกสาร ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน เช่น คำสั่ง ประกาศ รายงานการประชุม และเอกสารอื่น ๆ นำมาตรวจสอบรายการตามแบบตรวจสอบรายการและบันทึกข้อมูล

4. แบบสังเกต ใช้แบบสังเกตเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน ที่สามารถสังเกตได้ รวมทั้งสิ้น 24 ข้อ คือ

4.1 การบริการสุขภาพนักเรียน 4 ข้อ

4.2 การจัดอาหารกลางวัน 4 ข้อ

- 4.3 การบริการแนะแนว 4 ข้อ
 4.4 การจัดสหกรณ์นักเรียน 4 ข้อ
 4.5 การจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ 4 ข้อ
 4.6 การจัดกิจกรรมกีฬา 4 ข้อ

เมื่อสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการและแบบสังเกตเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานบริหารงานกิจการนักเรียน จำนวน 8 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 ท่าน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2 ท่าน วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ 2 ท่าน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อเสนอแนะในคันความเที่ยงตรงของเนื้อหา ส่วนวนภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

หลังจากผู้วิจัยได้ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกแบบแล้ว ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ประธานกรรมการศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 20 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร (ดูภาคผนวกหน้า 159)

เมื่อทดลองใช้เสร็จเรียบร้อยแล้วได้นำแบบสอบถามในส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93 โดยใช้สูตรดังนี้

$$r = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{s^2_i}{s^2_x} \right)$$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ระหว่างวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2530 ถึงวันที่ 18 มีนาคม 2530 โดยดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ในการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง ประชากร ดำเนินการรวบรวมส่งคืนแก่ผู้วิจัยและแจ้งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ สัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร และการสังเกตไต่ถามเพื่อผู้วิจัยจะเข้าไปดำเนินการด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อ ขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างประชากร และรวบรวมส่งคืนแก่ผู้วิจัย รวมทั้งสิ้น 804 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 764 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.02
3. ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 30 คน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 30 คน ประธานกรรมการศึกษา 30 คน ผู้ปกครองนักเรียน 30 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน ด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและสังเกตในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 30 โรงเรียน
5. หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยได้สำรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่ได้รับคืน 764 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 724 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 90.04 รายละเอียดตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่แจกไป ใ้รับคืน และแบบสอบถามที่สมบูรณ์

ข้อความ	ผู้บริหาร โรงเรียน		ครูผู้รับผิดชอบ งานกิจการ		ประธาน กรรมการศึกษา		ผู้ปกครอง นักเรียน		รวมทั้งสิ้น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แบบสอบถามที่แจก ไป	201	100.00	201	100.00	201	100.00	201	100.00	804	100.00
แบบสอบถามที่ใ้ รับคืน	191	95.02	191	95.02	191	95.02	191	95.02	764	95.02
แบบสอบถามที่สมบูรณ์	182	90.54	183	91.04	179	89.05	180	89.55	724	90.04

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาแจกแจกแจงความถี่แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

- 1) ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าร้อยละ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย
- 2) ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน ใช้วิธีหาค่าร้อยละ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย
- 3) ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียน

จุดที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนมีปัญหาค่ามากที่สุก ใช้วิธีหาค่าร้อยละ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย

จุดที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนมีปัญหาค่าอยู่ในระดับใด วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ

แล้วเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย

1.2 ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1) ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ใช้วิธีหาค่าร้อยละ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2) ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียนจากมากไปน้อย ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ใช้วิธีหาค่าร้อยละ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย

1.3 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีหาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย

1.4 ข้อมูลจากแบบสังเกต ใช้วิธีหาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. สถิติที่ใช้

2.1 หาค่าร้อยละ

2.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) จากสูตร ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร 2517 : 40-41)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fX$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

2.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร 2517 : 51)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

Σfx แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

อนึ่ง การให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน
 ที่ใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 สเกล โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	4	คะแนน
มาก	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
ไม่เป็นปัญหา	ให้	0	คะแนน

การพิจารณาว่าระดับของปัญหาในการบริหารงานกิจการนักเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด
 มาก น้อย น้อยที่สุด หรือไม่เป็นปัญหา พิจารณาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0.01 - 0.49	ถือว่าไม่มีปัญหาเลย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	0.50 - 1.49	ถือว่ามึปัญหา น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	ถือว่ามึปัญหา น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	ถือว่ามึปัญหา มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.00	ถือว่ามึปัญหา มากที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย